

STORTINGET

Innst. 317 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:178 S (2021–2022)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo om å nå Norges mål om 30 pst. vern av natur innen 2030

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvilke tiltak som skal igangsettes for at Norge skal nå sitt vedtatte mål om 30 pst. vern av natur innen 2030.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om utvidelse av naturmangfoldens virkeområde til å gjelde i hele Norges økonomiske sone.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Stein Erik Lauvås, Tobias Hangaard Linge, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Hadia Tajik, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og

Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, viser til Representantforslag 178 S (2021–2022) og klima- og miljøministerens svarbrev av 25. april 2022 med merknader til de enkelte forslagene i representantforslaget.

Komiteen viser til at tap av natur er en av de største utfordringene verden står overfor, og at klimakrisen og naturkrisen henger tett sammen. Over halvparten av oksygenet kommer fra havet, og havet tar opp cirka en fjerdedel av våre karbonutslipp. Klimaendringene gir mer forsuring av havet, økt havnivå og økte havtemperaturer. Arter forsvinner og naturmangfold ødelegges. Dette bidrar til økt karbonutslipp fra havet og ismelting, som igjen medfører at den økologiske balansen endres og at leveområder forringes eller forsvinner.

Komiteen viser til FNs naturpanel (IPBES), som sier at en million arter er truet og flere økosystemer er i kritisk dårlig forfatning. Endringer i arealbruk og endring i bruk av havet blir pekt på som den største trusselen mot naturmangfoldet.

Komiteen viser til at forhandlinger om et nytt globalt rammeverk for naturen under FN-konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) skal vedtas på partsmøtet COP 15 i Kunming, Kina, i år. Målet er at verdens land skal bli enige om en naturavtale med forpliktende mål for å redde og bevare naturen.

Videre viser komiteen til at FNs naturpanel har kommet med et utkast til avtalen med forslag om at landene forplikter seg til å beskytte minst 30 pst. av klodens naturområder.

Komiteen har i den forbindelse merket seg klima- og miljøministerens svar til Stortinget om at tiltak som kan telles inn i Norges oppfyllelse av et globalt mål om minst 30 pst. bevaring av hav og land, vil bli vurdert av regjeringen etter at det globale rammeverket er på plass, trolig høsten 2022.

Komiteen viser til at Norge i forbindelse med de internasjonale forhandlingene om naturavtalen har gått inn i to høyambisjonskoalisjoner: Global Ocean Alliance og High Ambition Coalition for Nature and People, som arbeider for bevaring av 30 pst. av land og hav innen 2030. Videre viser komiteen til at Norge gjennom konvensjonen om bevaring av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav (OSPAR) har sluttet seg til et felles mål om bevaring av minst 30 pst. av Nordøst-Atlanteren innen 2030. Norges statsminister leder, sammen med presidenten i Palau, det internasjonale høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet).

Komiteen viser til at andelen vernet fastlandsareal i Norge er på 17,6 pst. mens andelen av territorialfarvannet som er vernet, er 3,6 pst. (SSB 2021). Videre viser komiteen viser til at Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) nylig la fram en rapport hvor de peker på Norge har gjort flere framskritt på miljøområdet de siste årene, men at antallet truede arter øker i Norge, blant annet som følge av arealforvaltningen.

Komiteen viser til at Stortinget i juni 2021 behandlet Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur, jf. Innst. 557 S (2020–2021). Det var i denne forbindelse bred enighet om at det pågående arbeidet med marin verneplan fra 2004 skal fortsette. Verneplanen består av 36 områder som til sammen skal dekke et representativt utvalg av marin natur. 16 av disse er opprettet som marine verneområder, mens de øvrige områdene er i prosess. Samtidig skal verneplanen fra 2004 suppleres med flere områder.

Komiteen viser til at marine verneområder etter naturmangfoldloven i dag bare kan opprettes ut til territorialgrensen, dvs. ut til tolv nautiske mil fra grunnlinjene. Utenfor territorialgrensen kan det med hjemmel i sektorlovgivning opprettes ulike arealbaserte tiltak for å ivareta miljøhensyn i havområdene. Videre har komiteen merket seg at regjeringen jobber med en gjennomgang av hvorvidt naturmangfoldlovens regler om marine verneområder skal gjøres gjeldende også utenfor territorialgrensen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til FNs klimapanel 6. hovedrapport hvor det framheves at en klimarobust utvikling er viktig for å sikre naturmangfold og økosystemer. Rapporten framhever at vern, restaurering og målrettet klimatilpasning reduserer naturens sårbarhet i møte med klimaendringene. Rapporten understreker videre at å sikre robuste økosystemer og naturmangfold globalt forutsetter effektiv og rettferdig bevaring av omkring 30–50 pst. av jordens land-, ferskvanns- og havområder, og at å bevare naturen er blant de rimeligere tiltakene for å begrense klimaendringene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet understreker at langsiktig og bærekraftig forvaltning av naturressursene er grunnprinsippet i regjeringens miljøpolitikk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til brev til komiteen fra klima- og miljøminister Espen Barth Eide, datert 25. april 2022, hvor det vises til at regjeringen følger opp Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet, og at det pågår bl.a. prosesser ledet av Miljødirektoratet for supplerende vern av viktige naturområder, vern av nye nasjonalparker og omgjøring av noen landsskapsvernområder til nasjonalparker. Videre pågår det prosesser med sikte på at det skal opprettes flere nye marine verneområder i løpet av de neste årene, som varslet bl.a. i Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur, jf. Innst. 557 S (2020–2021).

Flertallet viser til Stortingets vedtak i sak nr. 15 av 25. mai 2021 der Stortinget ba regjeringen komme tilbake til Stortinget om oppfølging av det globale rammeverket for naturmangfold på egnet måte så fort som mulig etter at rammeverket er på plass. Forhandlingene om rammeverket forventes slutført høsten 2022, og flertallet merker seg at statsråden skriver i svarbrevet til komiteen at det i forbindelse med saken om oppfølging av Stortingets vedtak vil bli vurdert hvilke tiltak som kan telles inn i Norges oppfyllelse av et globalt mål om minst 30 pst. bevaring av hav og land.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur, jf. Innst. 557 S (2020–2021), ble vedtatt å «gjøre ein gjennomgang av om og eventuelt korleis dagens lovgiving for vern og bevaring utanfor tolv nautiske mil kan forbetrast». Disse medlem-

mer har merket seg i svarbrevet fra statsråden til komiteen at denne gjennomgangen er igangsatt, og at regjeringen på egnet måte vil orientere Stortinget om konklusjonene fra den pågående gjennomgangen og eventuelt komme tilbake med forslag til aktuelle forbedringer i lovgivningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at forhandlingene om det globale rammeverket for naturmangfold skal ferdigstilles i løpet av høsten 2022 i Kunming, og at Norge blant annet har sluttet seg til Den globale havalliansen og Høyambisjonskoalisjonen for natur og folk. Gjennom disse to høyambisjonskoalisjonene har Norge forpliktet seg til å jobbe for å verne eller på annen måte bevare 30 pst. av alle hav- og landområder innen 2030. Disse medlemmer viser til at dette er et globalt mål, og ikke et mål for hver enkelt nasjonalstat. Disse medlemmer vil likevel understreke viktigheten av at Norge, etter at det globale rammeverket er over, gjør opp status og innfører nye tiltak som er tilpasset utfordringene i Norge, for å oppnå målene i rammeverket. Disse medlemmer har høye ambisjoner for det nye globale rammeverket for natur, og forventer at saken blir høyt prioritert av regjeringen både før og etter forhandlingene i Kunming.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at Solberg-regjeringen og et borgerlig flertall i Stortinget sammen gjennom de siste åtte årene har hatt en storstilt satsing på natur. Blant annet er skogvern prioritert med nær 3,3 mrd. kroner, man har økt innsatsen mot fremmede skadelige arter, etablert en kvalitetsnorm for villrein, mer enn doblet tallet på Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, etablert ni nye marine verneområder i 2020, og lagt fram Meld. St. 29 (2020–2021) om en helhetlig plan for bevaring av viktige områder for marin natur.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det pågår prosesser med sikte på at det skal opprettes flere nye marine verneområder i løpet av de neste årene, slik det ble varslet i Meld. St. 29 (2020–2021). I 2021 ble det også lagt fram en helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden.

Disse medlemmer merker seg at komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne i forrige stortingsperiode mente at regjeringen skulle utarbeide en strategi og en tverrsektoriell handlingsplan for implementering av naturavtalen i Norge, og at stortingsrepresentantene Espen Barth Eide, Else-May Norderhus, Åsmund Aukrust, Ruth Grung og Runar Sjøstad fremmet dette i representantforslag 174 S (2020–2021). Disse medlemmer viser til at flertallet i saken sluttet seg til et vedtak om at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget om oppfølgingen av det globale rammeverket for naturmang-

fold på egnet måte så fort som mulig etter at rammeverket er på plass (vedtak i sak nr. 15 av 25. mai 2021). Disse medlemmer mener det er bra at klima- og miljøministeren i sitt svar til komiteen bekrefter at dette skal følges opp, og at det vil «i forbindelse med saken om oppfølging bli vurdert hvilke tiltak som kan telles inn i Norges oppfyllelse av et globalt mål om minst 30 pst. bevaring av hav og land». Disse medlemmer forventer at regjeringens plan for oppfølging vil legges frem for Stortinget senest innen utgangen av 2023.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg igangsatte en gjennomgang av om og eventuelt hvordan dagens lovgivning for vern og bevaring utenfor tolv nautiske mil kan forbedres, herunder hvorvidt reglene om marine verneområder skal gjøres gjeldende også utenfor territorialgrensen. Disse medlemmer ser frem til konklusjonene fra denne pågående gjennomgangen, og forventer at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag til forbedringer i dagens lovgivning.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til bakgrunnsteksten for forslaget og årets forhandlinger om en ny naturavtale under FNs konvensjon om biologisk mangfold i Kunming i Kina, hvor målet er å oppnå enighet om en avtale om natur av samme betydning og dynamikk som Paris-avtalen har for klimaarbeidet.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at Norge tar en pådriverrolle i dette arbeidet. Norge burde stille opp med økonomiske bidrag, og arbeide for en forpliktende avtale hvor forurenser betaler og føre-var-prinsippet legges til grunn. For at Norge skal kunne innta en slik rolle, er det nødvendig å vise tydelig hvordan vi selv oppnår målet. I tillegg trengs krav til handelsavtaler, at vi bidrar med kompetanseoverføring, og at bistandsmidler settes av til internasjonale prosjekter innen naturforvaltning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innta en pådriverrolle for en forpliktende avtale hvor forurenser betaler og føre-var-prinsippet legges til grunn i forhandlingene om en ny naturavtale under FNs konvensjon om biologisk mangfold.»

Disse medlemmer viser til at 1 av 5 arter i Norge står i fare for å dø ut, og i 2021 kom hele 333 nye arter inn på rødlista, deriblant villreinen. Nylig la Miljødirektoratet fram en alarmerende rapport om at leveområdene for villreinen er kraftig forringet som følge av økt ferdsl og fragmentering på grunn av kraftreguleringer, ledningsnett, veier, hytter, stier og skiløyper. Disse medlemmer viser til Hurdalsplattformen, hvor det

blant annet står at regjeringen vil intensivere arbeidet med å redde truede norske arter og naturtyper, og satse på naturbaserte løsninger på klimakrisen. Til tross for dette ser disse medlemmer stadig eksempler på at hensynet til naturen svekkes, heller enn å styrkes. I løpet av et knapt halvår har regjeringen eller representanter for regjeringspartiene tatt til orde for svekking av strandsonevern, skogvern, myrvern og vernede vassdrag, svekking av statsforvalterens mulighet til å gripe inn i saker som angår natur og dyreliv, økt vindkraftutbygging på land og godkjenning av motorveier gjennom vernede naturområder. Disse medlemmer viser til at utviklingen i norsk naturvern er stikk i strid med den usedvanlig klare oppfordringen fra FNs klimapanel om å ta vare på intakte natur- og økosystemer. FN viser til at det er helt nødvendig at opptil halvparten av klodens arealer på land, i ferskvann og til havs vernes for å sikre en levelig verden og at naturen skal bli mer motstandsdyktig mot klimaendringer. Disse medlemmer har derfor klare forventninger til at regjeringen raskt endrer kurs i naturpolitikken og følger opp både egne og internasjonale målsettninger for norsk naturvern, herunder målet om 30 pst. vern av natur innen 2030.

Disse medlemmer viser til at siden 1970 har mer enn en tredjedel av livet i havet gått tapt, og at opprettelsen av marine verneområder er avgjørende for å hindre ytterlige tap. I dag utgjør marine verneområder kun rundt én pst. av norske havområder innenfor den økonomiske sonen, til tross for at Norge gjennom Aichi-målene forpliktet seg til å verne 10 pst. av norske havområder innen 2020. Videre viser disse medlemmer til at SVO-er (særlig verdifulle og sårbare områder) er områder som har vesentlig betydning for bioproduksjon og mangfoldet i havet, som leve- og gyteområder for fisk, leveområde for sjøfugl, sjøpattedyr og koraller. I dag har ikke slike områder rettslig status som sikrer en økosystembasert og sektorovergripende forvaltning, kun retningslinjer. SVO-ene utgjør i dag rundt 40 pst. av Norges havområder, mens oppdaterte forslag til SVO-er fra Havforskningsinstituttet i forbindelse med kommende oppdatering av forvaltningsplanene i 2024 utgjør ca. 60 pst. Disse medlemmer viser til at dersom Norge hadde vernet store deler av disse områdene, ville vi oppfylt målet om 30 pst. vern, beskyttet sårbare økosystemer, sikret at karbon ble liggende i havbunnen og samtidig forvaltet havområdene våre på en bærekraftig måte.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet Dei Grønne legg til grunn at ein meir aktiv politikk for å gi naturen eit betre vern er heilt nødvendig. Saman med områdevern og vern av artar og naturtypar er det svært viktig å utvikle modellar og metodar for korleis ein kan

arbeide med kultur for ein meir berekraftig bruk av areala. Involvering av ungdom og lokalbefolkning er viktig for å bygge kunnskap som gir ei meir berekraftig menneskeleg atferd, bygd på grunnleggande kunnskap om nærnaturen. Ei lokalbefolkning med kunnskap om artsmangfaldet i sitt nærmiljø vil ta betre vare på naturen. Rein Oslofjord med modellar for undervisning på ungdomstrinna der ungdom får vere med og forske, kartlegge og lære meir om naturverdiane, er viktig i tillegg til det juridiske vernet. Mykje naturmangfald er knytt til tradisjonelle driftsmåtar i landbruket. Kystlynghei er eit døme på ein slik naturtype.

Desse medlemmene fremmar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa greie ut metodar for beste praksis i god involvering av kommunar, lokalsamfunn og ungdom i arbeidet med å snu utviklinga for raudlista artar og naturtypar i Noreg.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti understreker at verden befinner seg i en akutt naturkrise der det biologiske mangfoldet forsvinner i et alarmerende tempo. Siden 1970-tallet har 68 pst. av bestandene av ville dyr gått tapt, og den negative trenden med storstilt tap av naturmangfold fortsetter. Disse medlemmer viser til naturavtalen under FNs konvensjon om biologisk mangfold, som skal forhandles i Kunming i Kina til høsten. Målet er å oppnå en enighet om natur som er av like stor betydning og får samme dynamikk som Paris-avtalen fikk for klima. Gjennom Den globale havalliansen og Høyambisjonskoalisjonen for natur og folk har Norge, sammen med de andre medlemslandene, forpliktet seg til å verne minst 30 pst. av alle land- og havområder innen 2030.

Disse medlemmer påpeker at det eksisterende vernet av natur på 17,6 pst., eller 26 pst. inkludert Svalbard og Jan Mayen, i stor grad består av fjellområder. Vernet må sikre et representativt utvalg av bredden og mangfoldet i norsk natur. Når Norge skal verne 30 pst. av all natur, må dette først og fremst oppnås gjennom vern etter naturmangfoldloven.

Disse medlemmer påpeker at naturmangfoldloven bare gjelder i territorialfarvannet ut til tolv nautiske mil. Samtidig befinner den arealmessig største delen av de viktigste økosystemene i Norge seg utenfor territorialfarvannet i norsk økonomisk sone ut til 200 nautiske mil. Disse medlemmer mener naturmangfoldlovens virkeområde må utvides til å gjelde hele den økonomiske sonen.

Disse medlemmer mener det er helt avgjørende at regjeringen kommer raskt i gang med arbeidet med å verne minst 30 pst. av norsk natur innen 2030, slik Norge har forpliktet seg til gjennom medlemskapet

i Høyambisjonskoalisjonen for natur og folk og Den globale havalliansen. For øvrig viser disse medlemmer til forslagsteksten. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en konkret plan for hvilke tiltak som skal igangsettes for at Norge skal nå sitt vedtatte mål om 30 pst. vern av natur innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om utvidelse av naturmangfoldlovens virkeområde til å gjelde i hele Norges økonomiske sone.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en konkret plan for hvilke tiltak som skal igangsettes for at Norge skal nå sitt vedtatte mål om 30 pst. vern av natur innen 2030.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om utvidelse av naturmangfoldlovens virkeområde til å gjelde i hele Norges økonomiske sone.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen innta en pådriverrolle for en forpliktende avtale hvor forurensere betaler og føre-var-prinsippet legges til grunn i forhandlingene om en ny naturavtale under FNs konvensjon om biologisk mangfold.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa greie ut metodar for beste praksis i god involvering av kommunar, lokalsamfunn og ungdom i arbeidet med å snu utviklinga for raudlista artar og naturtypar i Noreg.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:178 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo om å nå Norges mål om 30 pst. vern av natur innen 2030 – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 18. mai 2022

Marianne Sivertsen Næss

leder

Une Bastholm

ordfører

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1448-

25. april 2022

Representantforslag 178 S (2021-2022) om å nå Norges mål om 30 prosent vern av natur innen 2030

Jeg viser til brev fra Stortingets Energi- og miljøkomite av 6. april 2022 der det bes om min vurdering av representantforslag 178 S (2021-2022), forslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo om å nå Norges mål om 30 prosent vern av natur innen 2030.

Jeg deler forslagsstillernes bekymring for utviklingen til naturmangfoldet, der Naturpanelet har slått fast at en million arter står i fare for å dø ut. Naturen er vårt livsgrunnlag og forsyner oss med vann, mat, medisiner og mineraler. Vi opplever at stadig flere forstår hvor viktig naturen er. Regjeringen har en helhetlig tilnærming til natur og vil at tap av sårbar natur skal forebygges og repareres. En langsiktig og bærekraftig forvaltning av naturressursene vil være grunnprinsippet i regjeringens miljøpolitikk.

FNs klimapanel 6. hovedrapport er tydelig på at for å ha en klimarobust utvikling er det fundamentalt å sikre naturmangfold og økosystemer. Rapporten fremhever at vern, restaurering og målrettet klimatilpasning reduserer hvor sårbar naturen er i møte med klimaendringene. Dette er både med tanke på truslene klimaendringer utgjør for dem og deres evne til å begrense klimaendringene. Rapporten understreker videre at å sikre robuste økosystemer og naturmangfold globalt, forutsetter effektiv og rettferdig bevaring av omkring 30 – 50 prosent av jordens land-, ferskvanns- og havområder, og at å bevare naturen er blant de rimeligere tiltakene for å begrense klimaendringene.

Regjeringen følger opp Meld. St. 16 (2015-2016) *Natur for livet* og det pågår bl.a. prosesser ledet av Miljødirektoratet for supplerende vern av viktige naturområder, vern av nye nasjonalparker og omgjøring av noen landskapsvernområder til nasjonalparker. Videre pågår

det prosesser med sikte på at det skal opprettes flere nye marine verneområder i løpet av de neste årene, som varslet bl.a. i Meld. St. 29 (2020–2021) *Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur*, jf. Innst. 557 S (2020-2021).

Når det gjelder forslaget om å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvilke tiltak som skal igangsettes for at Norge skal nå sitt vedtatte mål om 30 prosent vern av natur innen 2030, viser jeg til vedtak i sak nr. 15 av 25. mai 2021 der Stortinget ba regjeringen komme tilbake til Stortinget om oppfølgingen av det globale rammeverket for naturmangfold på egnet måte så fort som mulig etter at rammeverket er på plass. Forhandlingene om rammeverket forventes slutført høsten 2022. Det vil i forbindelse med saken om oppfølgingen bli vurdert hvilke tiltak som kan telles inn i Norges oppfyllelse av et globalt mål om minst 30 prosent bevaring av hav og land.

Representantene foreslår videre at Stortinget skal be «regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om utvidelse av naturmangfoldlovens virkeområde til å gjelde i hele Norges økonomiske sone».

I havet gjelder naturmangfoldloven i hovedsak i territorialfarvannet, med unntak for bl.a. de overordnede prinsippene som også gjelder i 200-milssonene og på kontinentalsokkelen så langt de passer. Dette innebærer blant annet at forvaltningen skal ta utgangspunkt i kunnskap om den samlede belastning som økosystemene blir utsatt for. Videre gjelder også føre-var-prinsippet i havområdene utenfor 12 nautiske mil.

Naturmangfoldlovens regler om marine verneområder gjelder ikke utenfor 12 nautiske mil. Marine verneområder etter naturmangfoldloven kan i dag dermed bare opprettes ut til 12 nautiske mil. Utenfor territorialgrensen kan det imidlertid med hjemmel i sektorlovgivningen, f.eks. havressurslova, opprettes ulike andre arealbaserte tiltak som er viktige bidrag til bevaring og bærekraftig bruk av havområdene. Det samme gjelder vilkår for petroleumsvirksomheten etter petroleumsloven.

Disse spørsmålene er drøftet i Meld. St. 29 (2020–2021) *Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur*, jf. Innst. 557 S (2020-2021). Det ble i denne forbindelse besluttet å «gjere ein gjennomgang av om og eventuelt korleis dagens lovgiving for vern og bevaring utanfor 12 nautiske mil kan forbetrast». Denne gjennomgangen pågår for øyeblikket, og spørsmålet om hvorvidt naturmangfoldlovens regler om marine verneområder skal gjøres gjeldende også utenfor territorialgrensen, vurderes i dette arbeidet. Regjeringen vil på egnet måte orientere Stortinget om konklusjonene fra den pågående gjennomgangen og eventuelt komme tilbake med forslag til aktuelle forbedringer i lovgivningen.

Med hilsen

Espen Barth Eide

